

KÖYLÜ EL SANATLARINA FOLKLOR AÇISINDAN BAKIŞ VE YENİKENT KÖYÜNDE OYA VE İŞLEMELER

İSMAİL ÖZTÜRK

Folklor, ilk devrelerde ülkemizde Etnografya içinde düşünülmüş. Çeşitli kılavuz kitaplarda böyle işlenmiştir. Sonra Folklor ve Etnografya iki ayrı bilim dalı olarak bilim aleminde (ülkemizde) yerlerini almışlar. Hatta maddi kültürü Etnografya, manevi Kültürü de Folklor inceler diye görüşler ortaya atılmış. Sonraları Folklor, maddi ve manevi kültür unsurlarını inceleyen bir bilim dalıdır görünümü alarak, Etnografya da Folklor içinde düşünülmüş. (1)

Aslında her iki bilim dalında inceleme alanları bakımından bir birine yakın olabilir. Sözelimi; El Sanatlarını Etnografyada, Folklorlarda inceler. Ancak araştırma yöntemleri, konuya yaklaşımları, sonuca gidişleri açısından iki bilim dalında birbirinden farklıdır.

Folklorla bilim diyebilmemiz için, onun bir araştırma alanı, kendine özgü yöntemleri olmalı; araştırma alanından kendi yöntemleri ile aldığı verileri bir sonuca da vardırmalıdır. Bu kavramlara açıklık getirmek için bir tanım yapmak gerekse : Folklor; "bir ülkenin ya da belirli bir bölge halkının özgün kültür ürünlerinin tümünü kapsayan; bunları kendine özgü yöntemleriyle derleyen, çözümlen, yorumlayan ve bir bir-

leşime vardırılmayı amaçlayan bilim dalıdır." diyebiliriz. (2)

Böyle olunca aynı alanı konu edinen birçok bilim dalı ile de işbirliği yapması gerekir. Folklor özellikle etnoloji, etnografya, sosyoloji, sosyal ve kültürel antropoloji, sanat tarihi, coğrafya vb. bilimlerle işbirliği yapar.

Folklorun inceleme alanı kültür olduğuna göre, şöyle bir yaklaşımla el sanatlarına bakış açımızı belirleyebiliriz: İnsan yaşamak için doğal çevresini sürekli değiştirir. Dış çevre ile ilişkileri sonucu kendisine özgü ikinci bir yapma çevre oluşturur. Sözelimi; ev yapar, korunmak ve beslenmek için gerekli aletleri yapar, bir yerden başka bir yere taşınmak için yol ve araç-gereç yapar; süslenmek için çeşitli süs araçları yapar. Yalnız bütün bu yapılar insan yaşamı için yeterli değildir. Bütün bu yaratılanları kullanabilmek, devamını sağlamak ve idare edebilmek için bilgiye, fikre, morale gereksinim vardır. İşte icat, onu kullanabilmek için gerekli yetenek ve o icadın çevresinde oluşan çeşitli gelenek, görenekle birlikte folklorun konusu olur.

Böylece Folklor açısından bir el sanatına bakışla, Etnografya ve Sanat tarihi açısından bakış arasında derin

(1) Koşay, Dr. Hamit Zübeyir : Etnografya ve Folklor kılavuzu. Ankara 1939 Ulus matbaası 127 S.

(2) Örnek, Prof. Dr. Sedat Veyis : Türk Halkbiliminin sorunları. Türk Dili'nin 1 Şubat 1973 günlü 257. sayısından ayırbaşım.

ayrılıkların varlığı kendiliğinden ortaya çıkar.

Ülkemiz kültürü çeşitli evrelerden geçerek günümüze ulaşmıştır. Bunları şöyle sıralayabiliriz : Orta Asya Kültürü İslâm kültürü, Anadolu kültürü, Osmanlı kültürü ve en sonunda da Batı kültürü. Ancak Batılaşmaya gelinceye dek Anadolu kültürü bir kaynaşma göstermiştir. Batılılaşma özlemi kent kültüründeki değişimi hızlandırırken Anadolu köylü kültürü bütün canlılığı ve zenginliği ile yaşıyordu. (3) Ama bugün böyle mi?

Bakınız H. Zübeyir Koşay ne diyor. "Eskiye yıkan ve yeniyi yapan medeniyet seli köy ile şehir arasındaki hudut işaretlerini durmadan siliyor... Eski ile yeni ve anane ile moda birbirine karışıyor. Coşuyor. "Demek ki elimizde bulunan bazı Folklor ürünlerini derleyip değerlendirme durumundayız. İşte bu noktadan köylü el sanatlarına girmenin yararlı olacağını sanıyorum. Derleme ve değerlendirmeyi yaparken konuyu sadece müzelerde sergileme açısından almamalıyız. Konunun toplum içindeki işlerliğini de belirlemek yararlı olur sanırım.

Bu açıdan bakarak işlemleri incelemeye çalışalım :

Genellikle kadınların yaptığı bir iş olan işlemecilik, onların boş zamanlarında uğraştığı ince, yararlı bir sanat olarak kendini gösterir. Bu sanat dalı çok zengin çeşide ve derin bir geçmişe sahiptir. El işleri örneklerinin eskiden kalanları hemen hemen tamamen örenin, işleyenin kendi gereksinmesi için yapıldığından gelecek kuşağı hayran bırakacak kadar güzeldir. Bu kadar güzel çalışmalar, yapıldığı topluma temiz kalmayı, iyi görmeyi, iyi düşünmeyi sağlamıştır.

(3) And, Doç. Dr. Metin : Tek Kaynak : Anadolu Köylü kültürü. Milliyet Sanat dergisi. 87. sayı 5/7/6974 18. S

Yine eskilerde erkeği olmayan bir evin geçimini sağlamada en etkili uğraşı olmuş, bu da doğru, dürüst bir yaşamın sürmesine yardımcı olmuştur.

Evinde ve tarlasında çalışan, kocasına ve çocuklarına bakan köy kadınları, günlük yaşamlarında bin bir uğraşı arasında örgü ve işleme yapmayı da sürdürmüşler. Bunları yaparkende kendi zevk ve düşüncelerinin en güzel örneklerini vermişler. Özellikle çeyiz hazırlarken kendini gösteren bu uğraşı alanında Türk kadınları arı ve temiz duygularının en güzel örneklerini ortaya koymuşlardır. (4)

İğne, şiş, mekik ve tığ gibi çok basit aletlerle yapılabilen bu el sanatları çoğunlukla boş zamanları değerlendirmede uğraş alanı olmuş. Tıpkı boş zamanlarını değerlendirmek için resim yapan başka alanın insanı gibi. Ama resimi yapan kişi bu resimlerini sergileme yoluna gidip te tutundumu para kazanabiliyor. Toplum O'na kendi içinde gereken değeri veriyor.

İğne, şiş ve tığ ile saatlerce uğraşarak yapılan güzelim işlemlere gelince, gereken değeri toplum gözünde bulmasına karşın, ekonomik alanda yapana pek birşey sağlamıyor. Ancak aile içi ekonomisinde kendini nedenli etkili kılıyorsa, öyle kalıyor.

Aslında köylerimizdeki el işleri boş günlerde bu alanda uğraşı verenlerin eline para getirirse, yapana bir el işi ürünü karşısına geçip hayranlık anlatmadan öte şeyler verir.

Sanayileşmeye doğru kayan toplumumuzda, şehirlerdeki olanakların köylere de gitmesi, yatırımların kırsal alanlara kayması gibi faktörler köyden şehire akımı önlemede etken ise, kırsal alanlardaki iş gücünün belli kesimlerinin geleneksel uğraşlarını değerlendirme, üretime yöneltme, pazarlama ola-

(4) Türk Örgü İşleri Sergisi. Ankara 1947 Ulus Basımevi. 16 S.

naklarını hazırlama da bence aynı konuda etkendir.

Ulusal ekonomide kendine göre bir değer olan köylerimizdeki el sanatları ürünleri halkımızın zevkinin, duygusunun örnekleri olarak taşıdıkları değerinde küçümsenmez. Şekil, desen, renk uyumunu yanında el sanatları ürünlerinin herbirinin kendine özgü bir anlam taşıması ve anlatması yönünden de önemlidir. Sözelimi; olaylarla, işlemlerle, çoraplarla halı-kilimle, doğayı ve ondan aldıklarını gördüğü ve düşündüğü gibi biçimlendiren eller onlara, yapanın içindeki güzellikleri, yüreğindeki saf duygularını katmasında bilmıştır.

El sanatlarını üretenler ümidi, sevinci, ayrılığı, sevgiyi... türlü şekillerde biçimlendirmişlerdir. Ayrıca bu alanda uğraş verirken türlü oyunlar, gelenekler âdetler oluşmuştur.

Trikotaj Sanayiinde bu geleneksel el sanatlarımızda kullanılan motiflerden yararlanma yoluna gitmek, kendi yaratılarımızla yaşam boyu kaynaşarak gitmemizi, dış ülkelerde kendi karakterimizle tanınmamızı sağlar.

Küçük sanayi dalını ham madde, desen, boyama alanlarında destekleyen kooperatifleri geliştirerek, köylünün bu alanda örgütlenerek üretime katkısı sağlanabilir. Çağımızın teknik gelişmelerinden bu alanda da yararlanmak (amaca uygun olarak) yerinde olur kanısındayım.

Sergiler, içte ve dışta el sanatlarımızı tanııtma yolunda, bu alana geniş katkılarda bulunur.

İŞLEMCİLİK :

Bu alanda derleyebildiğim bazı eserlerden bölümler sunarak bu konuda şimdiye dek neler dendiğini belirtmeye çalışacağım.

“Süsleyici sanatlar ailesine giren bütün ince işleri, fabrikacılıkta en ileri

gitmiş memleketlerde bile sönüp kaybolmamış, tam tersine, daha ileri bir teknikle çağın ihtiyaçlarına uydurularak gelişmiştir. Bizde ise, ta tanzimat-beri, yanlış anlaşılmalı bir avrupa hayranlığının doğurduğu “aşağılık duygusu” bütün sanat dallarında olduğu gibi, süsleyici sanatlarımızın üstünde de sam yeli gibi esmiş ve bir çoğunu yapıp kavurmuştur....” (5)

“Oyalar, süslenmek ve süslemek ihtiyacıyla yapılan ve Teknigi örgü olan bir sanattır. Mücerret bir ifade mahsulü olduğu gibi natür karşısında duyulan bedii bir duygunun güzel bir ifadesini de taşırlar. Taklit fikirinden ziyade nihayetsiz bir icat faaliyeti motiflerinde müşahede edilir. Kadınlığın kolaylıkla anlaşılmayan his ve kaprisleri büyük incelik içinde kuvvetle bu işlerde ifadesini bulmuş ve (oya gibi) sözüyle de ideal güzelliğe sembol olmuştur.” (6)

“Türk işlemleri yüzyıllar boyunca toplumumuzun ince sanat gücünü en güzel motiflerle yansıtan bir halk sanatıdır...

Türk süsleme sanatının önemli bir lölümünü işlemler alır. Dokuma ve deri üzerine iğne ile çeşitli cins ve renkteki ipliklerle yapılan süslemeye-ışleme denir...

İşleme sanatçısı bahçesinde, bağında gördüğünü almış, kendi saf ve temiz anlayışı içinde yeni bir biçime sokmuştur... Böylece sanatçı tabiatı kendisine en güzel şekilde sadeleştirerek anlat-

(5) Berker, Nurhayat-Yusuf Durul : Türk İşlemlerinden Örnekler “Kızlarımız ve ev hanımlarımız için” Topkapı sarayı Müzesi koleksiyonlarından İstanbul [t. y.] Apa Ofset Basımevi. 47 S.

“Ak Yayınları Türk Süsleme Sanatları Serisi : 1”

(Vedat Nedim Tör’ün Önsözünden)

(6) El Sanatları II oya ve oya çeşitleri. Hazı : Kenan Özbel. Ankara [t. y.] Ulus Basımevi. 10-24 S.

mıştır. (Stilize etmiştir). Bu nedenle süsleme sanatları içinde halkın duyu ve dünyasını yansıtan en içten anlatım sanatı işlemlerdeki konularda görülür.

Sanatçı her sembolü, her laleyi, her yaprağı, ayrı görünüşte, ayrı duruşta ve ayrı bir yapıda sunmuştur. Böylece her çizginin kendine özgü bir anlamı vardır. Bu olanaklardır ki motiflere tabiatan ayrı, güzel primitif ve dekoratif bir görüntü verir.

Gönül isterki bu motifler giysilerimizi, eşyalarımızı ve duvarlarımızı süslesin, böylece bu eserlerde her zaman, yaşasın.

Motiflerimizin günümüzde gerektiğinde kullanılabilmesi bilinçli bir çalışmayı gerektirmektedir. Bu çalışma, motifin tüm özellikleri kavrandıktan sonra yapılmalıdır." (7)

"İşleme, beyaz ve renkli her türlü kumaşa iğne ile yapılan bir süstür. İşlemecilik ise bunun vücuda getirilmesini sağlayan ince ve aynı zamanda el marifetleri arasında en fazla emek, zaman ve sabra ihtiyaç göstermesi dolayısıyla daima en çok takdir edilen güç bir sanattır. Esasen -İğne ile kuyu kazmak-darbı meseli de bunun en güzel bir ifadesi değildir. Diğer taraftan işlemecilik bir milletin zevk ve kültür miyarı olması bakımından da önemlidir. Her parça üzerindeki seçkin renkleri, el ve göznurunun emeği ile kıymet kazanır. Buna bir de tarihi kıymet eklenince değerleri birkaç misli fazlalaşır. Bu itibarla işlemecilik sanatı ve onun mahsulü olan işlemler üzerinde durulmağa değer..."

İşlemenin halk arasında bilhassa cihaz eşyasına yapılmış olmasında bu sanatın ilerlemesine yardım etmiştir... Bu sebepten eskiden olduğu gibi halen de Anadolu'da başlı başına bir sanat hali-

(7) Fenercioğlu, Sevim : Türk İşlemelelerinden motifler. Ankara 1973 Ayyıldız Matbaası A.Ş. 80 S.

ne gelmiş bir işlemecilik mevcuttur." (8)

"Türk toplumunda belli bir eğitim döneminden geçmeden, evlerinde günlük işleriyle birlikte, çeyizlerini hazırlamaları gelenekleşen ve kısaca kadının günlük hayatında doldurma zorunluluğunu duyduğu boş zaman olması işleme sanatının gelişmesini sağlarken, sanatın incelemesine ve uygulama yerlerinin çoğalmasına yol açmıştır" (9)

"El sanatları, bütün folklorik sanatlar gibi, bir milletin kültürel kişiliğinin en canlı belgeleridir. Çeşitli medeniyet ve kültürlerin beşiği ve geçit yolu olan Türkiye'de, el sanatlarının çok zengin bir geçmişi vardır. Türklerin yüzyıllar boyunca yapageldikleri halı, kilim, kumaş işleme, kese, oya, maden, tahta, deri, cam işleri, kıyafetler, süsler gibi gündelik kullanma eşyasında olsun, cami, türbe, çeşme gibi mimari anıtların çeşitli taş, metal ve çini işleminde olsun, güzel yazılarda, minyatürlerde, tezhip işlerinde olsun hepsinde ince bir biçim ve renk anlayışı titiz bir işçilik kaygısı hüküm sürmüştür.

Tekniğin ilerlemesi ve zevklerin değişmesine rağmen, Anadolu'nun birçok köy, kasaba ve şehirlerinde genç kızlar ve kadınlar, hâlâ tezgâhlarının, gergeflerinin başında, sevgilerini, özlem ve isteklerini motifler ve renklerle anlatma geleneğini sürdürürler. İşledikleri örtüler, yağlıklar, uçkurlar, mendiller ve çevreler, dokudukları halı, kilim ve ko-

(8) Gönül, Mecide : Türk elişleri Sanatı XVI-XIX. yüzyıl. Ankara [1974] Tisa Matbaacılık sanayii 114 S.

"Türkiye İş Bankası Kültür yayınları : 129" rı : 129"

"Sanat Disisi : 13"

(9) Sürür, Ayten : Türk İşleme Sanatı. İstanbul 1976 Apa Ofset Basımevi. 68 S.

"Ak Yayınları Türk süsleme sanatları Serisi : 4"

lanlar değerli birer sanat eseridirler.” (10)

“Halkın sanatlarını devam ettirmesi bazı milletlerde geleneğe bağlı kalmasından, bazılarında da sosyal ve ekonomik sebeplerden ileri gelir.

Bugüne kadar, Anadolu halk sanatlarının mevcudiyetinde gelenekler, sosyal ve ekonomik şartlarla bağdaşarak bütünü meydana getirmişse de bugün Anadolu halkının, modernleşme ve makineleşme yolundaki eğitimi yüzyıllardır Anadolu’da hüküm süren eski geleneklere sahip sanatın yavaş yavaş terk edilmesine sebep olmaktadır. Bu eski Anadolu sanatlarından örneklerin müzelerde toplanması memnuniyet vericidir.

El Sanatları, insanların iklim ve diğer dış etkenlere karşı doğan ihtiyaçları karşısındaki faaliyetleri ile başlayan en eski bir sanat koludur.

Kişi emeği ile başlayıp kollektif bir faaliyet haline gelen halk sanatları Anadolu’nun muhtelif bölgelerine göre özel karakter taşır... Bununla beraber bölge farkları yanı sıra, semtlerin de ayrı birer belirgin halleri vardır. Meselâ: Sivas’ın çorapları, Mardin’in iğne dantelleri... Bu sanatlar çokluk kadınlar tarafından yapılabildiği için-kadın sanatları-da denilebilir.

Köylü veya şehirli kadın, ev veya toprağı ile uğraşmasının yanında boş vakitlerini el işleri ile de doldurur. Sahibi olduğu çadırdan saraya kadar, evini, ihtiyaçlarını karşılamak; genç kızlar çeyizlerini hazırlamak, sırasında erkeğinin yanında iktisadi bakımdan yardımcı olabilmek için elinin emeğini ortaya koymaktan çekinmez. Türk köylü kadınının yaptığı işlerde, halk sanatlarının geleneksel karakterini, Millî Sanat zev-

kini, ruhunda taşıdığı yaratıcılık fikrini, his ve arzularını bazen figüratif motiflerle sembolize ederek, bazen soyut formlar içinde hallederek, halısında, kiliminde, çorabında, oyasında, en güzel renklerle dile getirerek anlatır. “(11)

“Mendil Peşkir, yağlık, bohça, yorgan ve yastık yüzleri yüzyıllarca Türk işlemeciliğine güzel örnekler vermiştir. Türkler işlemecilikte boncuk ve sırmayı çok iyi kullanmışlardır. Gümüş telleri kumaş üzerine tırnakla işlemek, çok emek ve zaman isteyen güç bir işti. İstanbul’da bu iş için Beyazıd da - Simkeşhane - vardı. Sonraları Türk işlemeciliği dünya ya yayılmış ve etkilemiştir. Elbise, çevre, hotoz ve yazmaların kenarlarına dikilen oyalarda türlü anlam taşır ve -mektepli kız, hanım beye kolattı, ben gidiyorum arkamdan gel, iki el bir baş için, yar yare küstü, mecnun yuvası - gibi çeşitli adlar alırlar. Çiçek meyva, hayvan, eşya ve insan oyada motifleşmiştir - Ulama - denilen düz renkli geometrik oyalar genellikle iç giyim eşyalarında kullanılmıştır.” (12)

YENİKENT’TE OYA VE İŞLEMELER

Yenikent Kasabası Niğde İli Aksaray ilçesine bağlıdır. 1960 lara kadar köyde işleme hemen hiç yapılmazmış. Ancak oya (boncuk, iplik) yapıldığı hemde çok eskidenberi bilindiği yaşlılarca

(11) Türk El Sanatlarından örnekler. Hazı. Doç. Dr. Fatma Pamir Akbil. İstanbul 1970 Millî Eğitim Basımevi. 57 S. “Akademi Yayınları : 1970”

(12) Züber, Hüsnü: Türk Süsleme Sanatı [Ankara 1971] Tisa Matbaacılık Sanayi Tesisleri 141 S. [Konu 63-68. S.] “Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları Sanat Eserleri Dizisi: 6”

(10) Türk El Sanatları. İstanbul 1969 Tör-As Ofset Basımevi. 155 S. [İşlemeler : 33-44. S.] “Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. Yayını” (önsözdür.)

belirtildi. (13)

Bugün Yenikent'te işleme yapılmaktadır. İşlemenin köye giriş nedenlerinin başında Aksaray'la ilişkilerin artması gösteriliyor. Zaten kanaviçe ve e-taminle yapılan işlemlerin örnekleri ile birlikte Aksaray'dan geldiğini kanıtlayan bilgiler var.

Genellikle kırsal alanlarda görülen şehire göç olayı doğal olarak Yenikent'i de etkisi altına almış. Ancak köyün şehire uzaklığının yakın olması (19 Km.), Şehire göçenlerin köyle ilişkilerini uzun süre kesmemeleri, ulaşım kolaylıklarının doğması, haberleşme araçlarındaki gelişim, köyü kapalı ekonomisini terketmeye zorunlu kılmış. Bu da hızlı bir kültür değişimine neden olmuş.

Geleneksel bir toplumun çevre kültürlerinin etkisi, tekniğin gelişmesi sonucu yeni unsurların girmesi... gibi etkenlerle nasıl yeni kültür unsurları yarattığını, eskidenberi süre gelen çoğu kültür unsurlarını nasıl terkettiğini gözleme olanağını bu köyde buluyoruz.

İşlemlerin girişi ile ev döşeme düzenindeki değişiklikleri vurgulama olanağı doğuyor. Sözgelimi; 1960 öncesinde köyde konuk odası genellikle şöyle döşenirmiş : Kapı girişinde sağ ilerde bir sedir (köyde pars diyorlar duvarı boydan boya kaplarmış. Üzerinde bir pars halısı bulunan bu sedirin 20 cm kadar yüksekliği olurmuş. Odanın etrafını duvar yastığı çevrelemiş. (11) yastık ki bu yastıklar genellikle halıdır). Yerde iki parçadan oluşan sergi halısı, duvarlarda halı namazlağa, kilim namazlağa, gibi duvar süs eşyaları bulunurmuş.

(13) Yenikent Köyünde El Sanatları için bkz.:

a) İsmail Öztürk: El Sanatlarının Toplum kalkınmasında önemi ve Amarat (Yenikent) Köyünde el örgüleri. (Makale 123-132)

Türk Folkloru Araştırmaları Yıllığı (Belleten 1974) Ankara 1975 Ankara Üniversitesi Basımevi. 245 S.

Bugün işlemlerle Aksaray'da olduğu gibi kırlent, yatıkların üzerine dolma yaygı, hatta koltuk takımları ve onları süsleyen işlemlerle konuk odaları döşeniyor.

Yazının başında da söz ettiğimiz gibi kadın ve kızlar günlük yaşantılarında görmeye zorunlu oldukları işleri dışında kalan zamanlarını oya, işleme, çorap gibi el sanatı ürünlerini yapmaya ayırıyorlar.

Bu köyün bir özelliği de kadın, genellikle erkek işlerinde (zorunlu kalınmadıkça) çalışmaz. Bu demektir ki kadının bu köyde el sanatları ile uğraşacak çok zamanı vardır. Köyde eskiden çok güzel çorap örülür, oya işlenirmiş. Bugün fantazi denen işler yapılıyor. (Bunu daha iyi görebilmek için resimlere bakmakta yarar görülür.)

Eskiden yapılan el sanatları ürünlerinde (kadınların yaptığı) köyün kendine özgü motifleri, ve sanat zevki yok olup gitmiş denebilir.

Cehiz hazırlama da kendini etkin biçimde gösteren, dokuma, örgü ve işlemler son yıllarda bu önemini de yitirmiş görünüyor. Sözgelimi; eskiden nişanlı bir kızın sandığında 100 çift çorap, 50-100 adet oyalı yazma olurmuş. Bu gün (örme çorap yerine) şehirden alınmış naylon çorap, değişik işleme ve oyasız yazmalar da bu işi görüyor.

Resimlerdeki çorap motif adları ve örgü tekniği, oyalardaki zevk unsuru, işlemlerde kendi yaratıları olan (Anıt Kabir ve yedidağ çiçeği) ların dışında kilerde görülmez.

Gün geçtikçe eski önemini yitiren çoğu el sanatlarımızın para getirir duruma yönelik çalışmalar yapılması ile canlanacağı kanısındayım. Senenin bir bölümünü boş geçiren köylü ailelerin yeteneklerine göre ürettiği el sanatları ürünlerinden üretmeğe değer olanlar saptanıp, üretenlerden emeği karşılığı

bu mallar alınıp (pazarlama olanağı sağlanıp) alıcıya götürülmelidir. Bu iş bir plânla yapılırsa her bölgenin kendine özgü sanat çalışmaları ortaya çıkarılıp üretime sokulmuş olur.

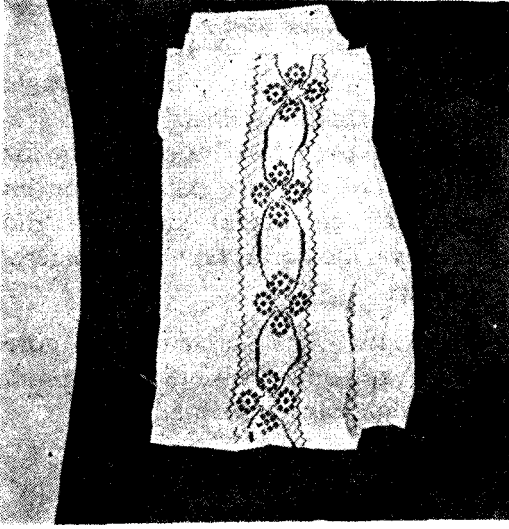
Bu köyde üretilen el sanatı ürünleri oldukça çeşitlidir. Ancak bu ürünlerden kâr sağlama yoluna gidilmiyor. Yalnız kendi gereksinimleri için üretiliyor.

Bütün bu üretilen el sanatı ürünleri kâr amacına yönelik olmayışı nede-

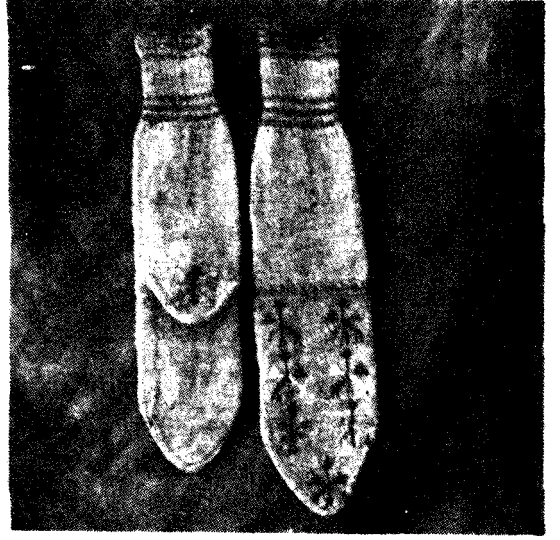
ni ile köyde bir kooperatif kurma yoluna da gidilmemiş.

Yenikent'te el işlerinin küçük yaşta kız çocuklarına öğretilmesi, çocuğa (çoğunlukla ilkokul bile bitirilmeyen kız çocuğuna) küçük yaşta sanat yeteneğini geliştirmesi için olanak sağlıyor. Hiç olmazsa yeteneklerini bu yolda gösterebiliyorlar.

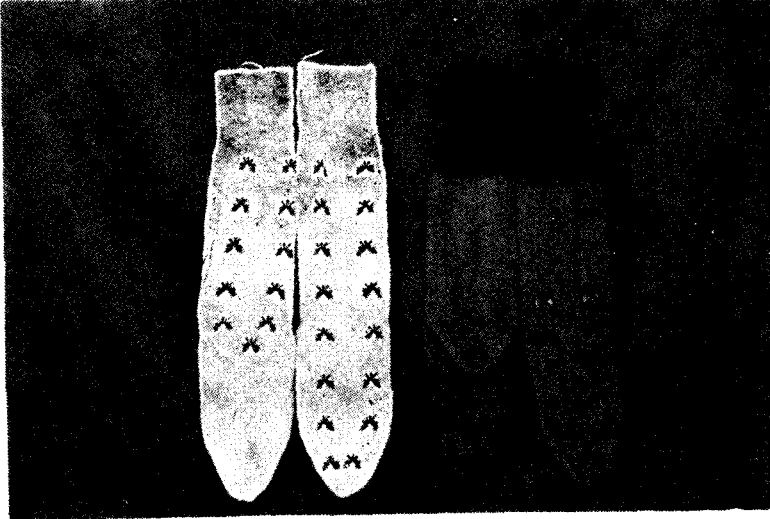
Bu sanat kâr getirmediğine göre niçin devam edegelmiş? Bu sorunun cevabı ikinci bir araştırmadır bence.

Res. 1 — Zeki Müren gözlüğü (kanaviçe)

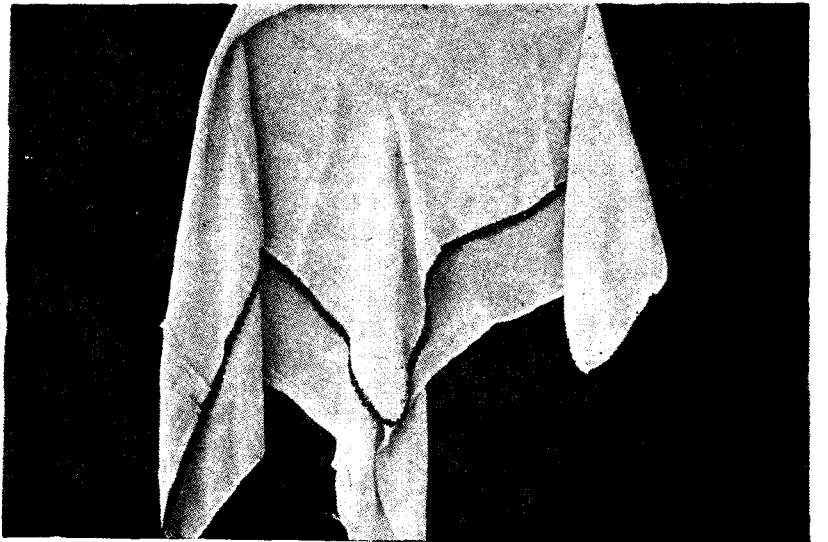

Res. 2 — Kirman (kivran) motifi kadın çorabı (Topuk)

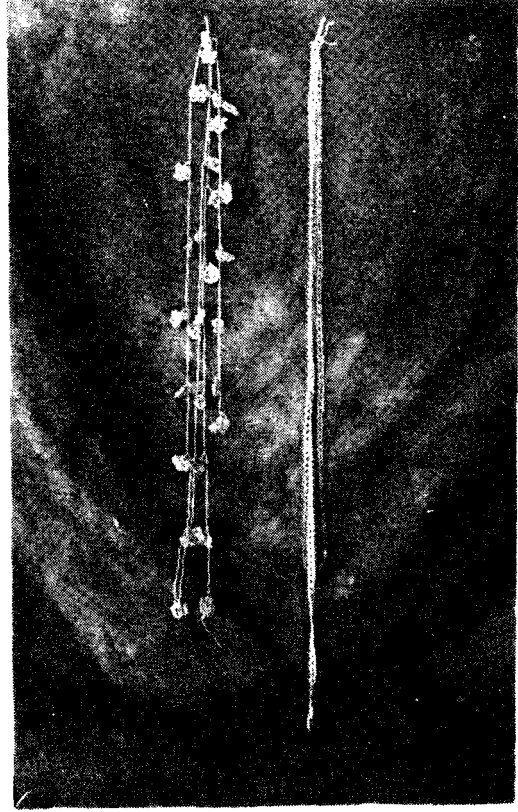
Res. 3 — Değirmen böcüsü ve kelek (epelek) motifi Topuklar (Kadın çorapları)

Res. 4 — Zengin salatası oyalı başörtüsü (demor)

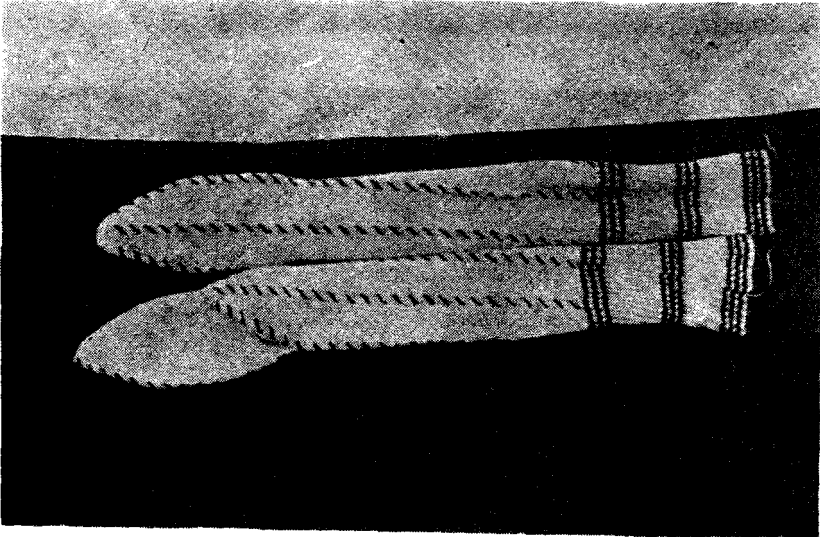

Res. 5 — Göz boncuğu oyali başörtüsü
(demor)

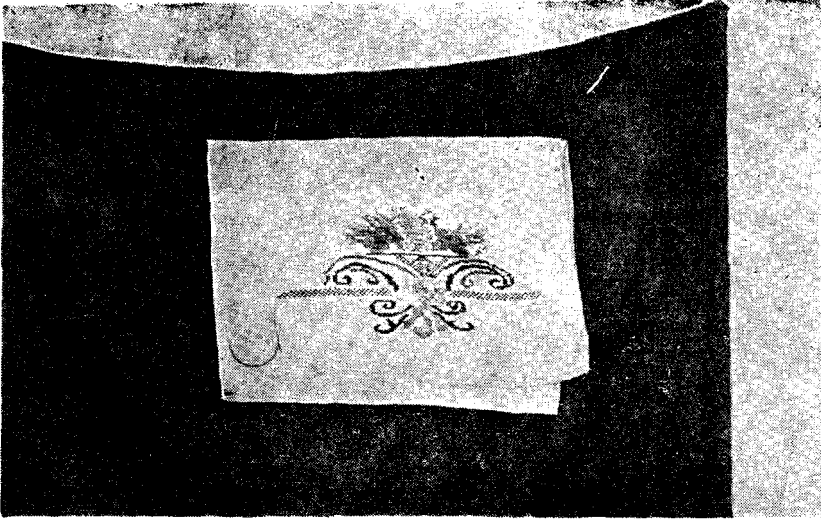
Res. 6 — Yaprak oya ve bekâr biti

Res. 7 — Gurt motifli galçın (erkek
çorabı)

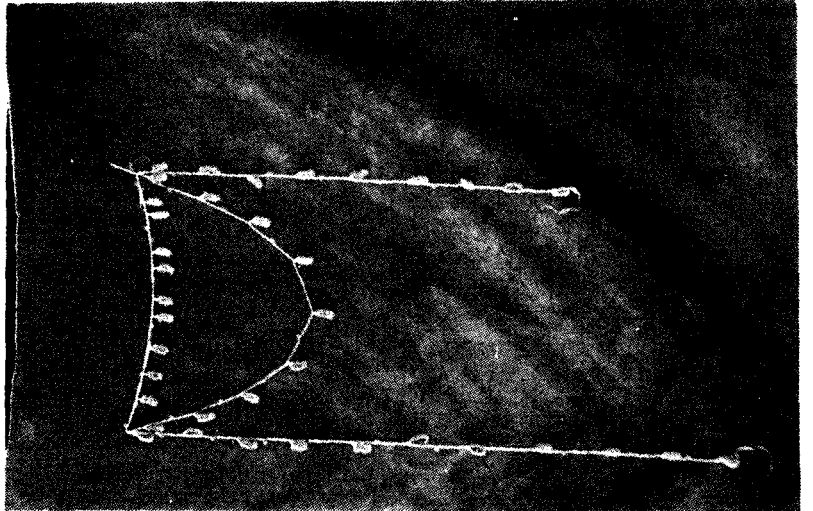

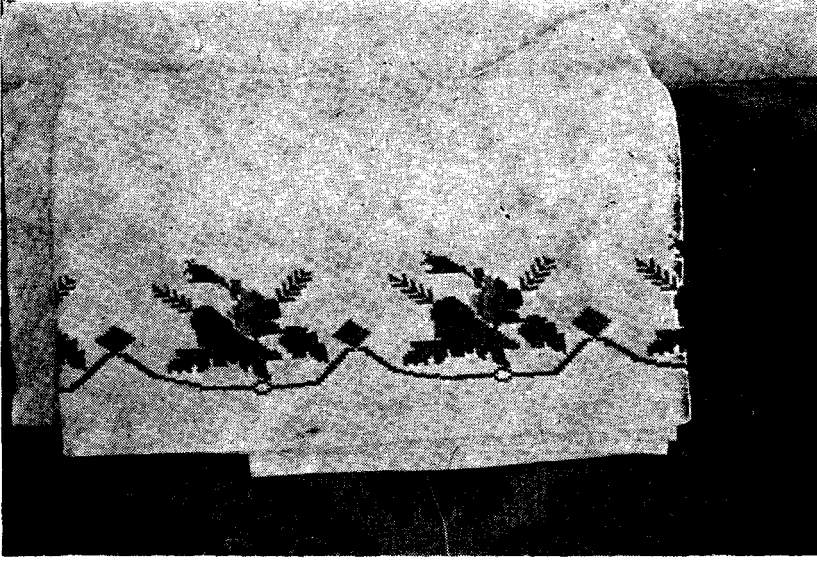
Res. 8 — Çorap ören kadın ailesi ile birlikte

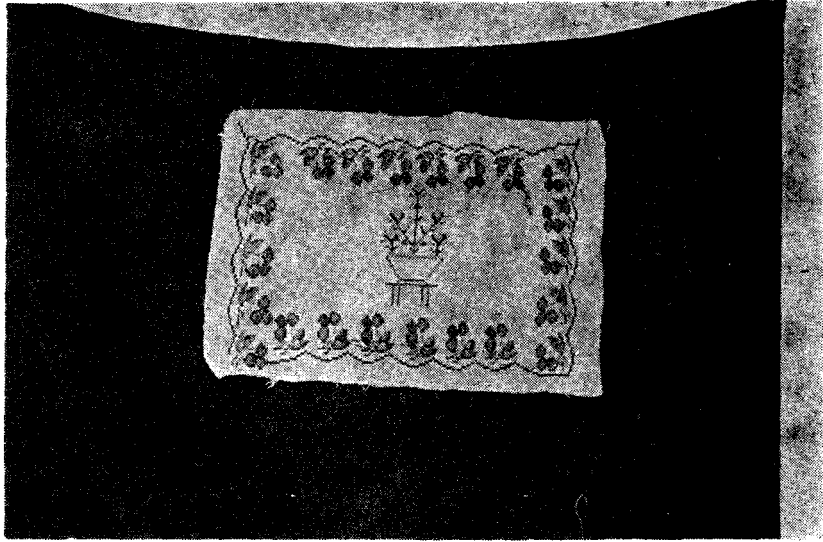
Res. 9 — Anıt Kabir motifi (duvar halıları üstüne süs olarak asılır, kanaviçedir.)

Res. 10 — Dut oya (başörtüsü kenarı için boncuktan yapılmış)

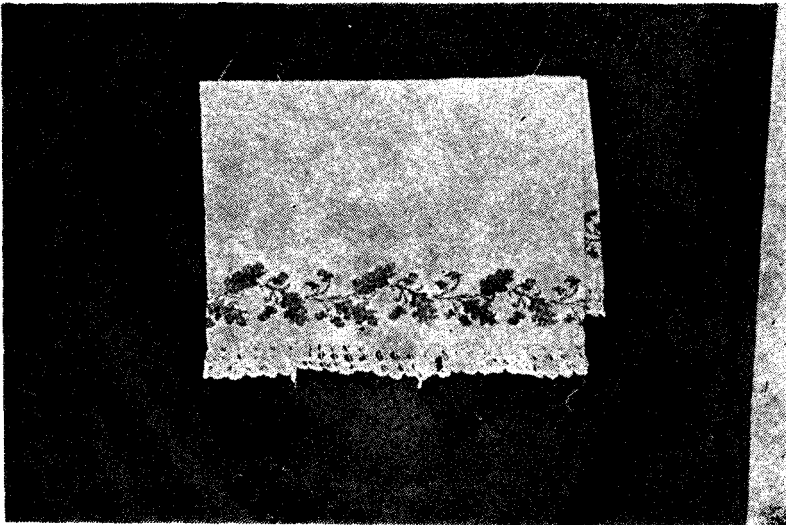

Res. 11 — Yadidağ
çiçeği motifli dola-
ma yaygı

Res. 12 — Tepsi
örtüsü (Etamin)

Res. 13 — Üzümlü
(kanaviçe)

